

'Medical Tourism' โอกาสที่ยั่งยืนของไทย

ธุรกิจ Medical Tourism หรือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นตลาดที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยตลาดหลักประกอบไปด้วยผู้ป่วยชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามารักษาทันทีในโรงพยาบาลในประเทศ และรวมไปถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว พร้อมทั้งใช้บริการด้านสุขภาพ อาทิ ตรวจสุขภาพทั่วไป ทำฟัน ทำศัลยกรรมความงาม

ทั้งนี้ Allied Market Research (AMR) บริษัทผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยธุรกิจของโลก ประเมินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของโลกจะยังสดใส โดยคาดว่ามูลค่าตลาดในธุรกิจนี้ในช่วง 8 ปีข้างหน้า (2558-2565) จะเติบโตเฉลี่ยถึง 15.7% ต่อปี พร้อมทั้งประเมินว่าในปี 2565 มูลค่าตลาดของธุรกิจนี้จะสูงถึง 143.8 พันล้านเหรียญดอลลาร์ สหรัฐ. หรือคิดเป็นเงินไทย 5 ล้านล้านบาท โดยหนึ่งในสามของมูลค่าตลาดจะอยู่ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งผู้ครองส่วนแบ่งตลาดรายใหญ่ คือ ไทย อินเดีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย เนื่องจากมีความพร้อมด้านการบริการที่มีคุณภาพรวมถึงภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนในการผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของประเทศ

สำหรับประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดในภูมิภาคเอเชียกว่า 38% รั้งอันดับที่หนึ่งของภูมิภาค โดยมีจุดแข็งด้าน "อุปทาน" คือ คุณภาพการรักษาและการดูแลผู้ป่วยอยู่ในระดับมาตรฐานสากล มีโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน JCI แล้วถึง 42 แห่ง มากกว่าอินเดีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับที่ไม่สูงนักเมื่อเทียบกับคู่แข่ง นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการผลักดันให้ไทยเป็น Medical Hub ของเอเชีย

ส่วนจุดแข็งด้าน "อุปสงค์" ประเมินผ่านผลสำรวจความเห็นของผู้เข้ามาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทย (สำรวจโดย GFK Market Wise) พบว่าผู้ตอบสอบถามเลือกมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทย เนื่องจากบุคลากรแพทย์และพยาบาลมีการบริการที่ดี ระยะเวลาในการรอคิวเพื่อรับการรักษาที่สั้น มีชื่อเสียงที่ดีในเรื่องการรักษาพยาบาล มีเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย และมีค่ารักษาพยาบาลที่สมเหตุสมผล จะเห็นว่าไทยค่อนข้างมีความพร้อมทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ถือเป็นแต้มต่อที่จะช่วยสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อีกมาก

อย่างไรก็ตาม ประเทศอื่นๆ ในเอเชียต่างก็หมายมั่นที่จะเข้ามาช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดจากธุรกิจนี้ โดยเฉพาะคู่แข่งที่สำคัญ อาทิ สิงคโปร์ อินเดีย และมาเลเซีย ที่ภาครัฐต่างต้องการผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของตนกลายเป็นฮับของภูมิภาคเอเชีย ดังนั้น ไทยในฐานะเบอร์หนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของเอเชียควรที่จะตื่นตัวในการรักษาความสามารถทางการแข่งขันของตัวเองไว้ พร้อมทั้งแสวงหาโอกาสที่จะเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มขึ้น

การรักษาความสามารถทางการแข่งขัน: ไทยจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการรักษาอย่างต่อเนื่อง และต้องผลักดันให้โรงพยาบาลในประเทศได้รับการรับรองมาตรฐานสากล JCI มากขึ้น เนื่องจากมาตรฐานนี้จะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของการรักษาในภาพรวมระดับประเทศเพิ่มขึ้น รวมถึงต้องเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วยในประเทศและผู้ป่วยต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นอกจากนี้ หากมีเทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ๆ ผู้ประกอบการควรพิจารณานำเข้ามาเพื่อใช้รักษาผู้ป่วย ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขันให้คงอยู่ต่อไป

การแสวงหาโอกาสเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน: เราทราบดีว่า แนวโน้มการท่องเที่ยวไทยกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึง 14% ต่อปี โดยในปีนี้ คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาไม่ต่ำกว่า 32.5 ล้านคน อย่างไรก็ตาม จากผลสำรวจวัตถุประสงค์ของชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในไทย (สำรวจโดย GFK Market Wise) พบว่า ส่วนใหญ่ 73% ตั้งใจเข้ามาเพื่อท่องเที่ยวโดยตรง 21% ตั้งใจเข้ามาเพื่อทำธุรกิจ/เยี่ยมญาติ/ประชุม 4% ตั้งใจเข้ามาเพื่อฮันนีมูนและแต่งงาน และที่เหลืออีก 2% ตั้งใจเข้ามาเพื่อการใช้บริการรักษาสุขภาพ จะเห็นว่าแม้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในภาพรวมจะมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการรักษาสุขภาพมีสัดส่วนไม่มากนัก ซึ่งไทยสามารถแสวงหาโอกาสเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติที่เข้ามารับรู้ "ประเทศไทยไม่ได้มีเพียงแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเท่านั้น แต่ยังมีบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพอันดับโลก พร้อมทั้งซัพพลายด้านความเชี่ยวชาญ

การบริการสุขภาพที่มีอยู่หลายด้าน อาทิ ศัลยกรรมเสริมสวย การแปลงเพศ การจัดฟัน และศัลยกรรมกระดูก โดยการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพต้องทำควบคู่ไปพร้อมกับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวไทย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการแข่งขันที่เริ่มสูงขึ้น การที่จะทำให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยในส่วนของภาคเอกชนจะต้องทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาครัฐจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้คอยสนับสนุนให้การดำเนินงานของภาคเอกชนเป็นไปโดยราบรื่น หากทำงานสอดคล้องประสาน เชื่อว่า “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยจะมีทิศทางที่สดใสอย่างต่อเนื่อง และสามารถดึงดูดเม็ดเงินจากต่างชาติให้เข้าสู่ประเทศอย่างเป็นกอบเป็นกำ”

ค่ารักษาพยาบาลในไทยไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับคู่แข่ง

ประเภทการรักษา (ดอลลาร์ สหรัฐ)	สิงคโปร์*	ไทย	มาเลเซีย*	อินเดีย
บายพาสหัวใจ	18,500	11,000	9,000	10,000
เปลี่ยนลิ้นหัวใจ	12,500	10,000	9,000	9,000
รักษาหลอดเลือดหัวใจตีบตัน	13,000	13,000	11,000	11,000
ผ่าตัดเปลี่ยนสะโพก	12,000	12,000	10,000	9,000
ผ่าตัดมดลูก	6,000	4,500	3,000	3,000
ผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่า	13,000	10,000	8,000	8,500
ผ่าตัดเชื่อมข้อกระดูกสันหลัง	9,000	7,000	6,000	5,500

ที่มา: JCIA และ BDMS

หมายเหตุ: *ไม่รวมค่าตรวจของแพทย์

- ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของ TMB Bank แต่อย่างใด -

(เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ คอลัมน์: Young Economist ฉบับวันที่ 12 - 14 พฤษภาคม 2559 เขียนโดยนายธรรมทัช ทองอร่าม)